

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK.

A R R E S T

**nr. 179.315 van 5 februari 2008
in de zaak A. 69.838/X-6744.**

In zake : de v.z.w. WERKGROEP ISIS,
gevestigd te 3990 PEER,
Dorpsstraat 8/1

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat R. VAN RIET,
kantoor houdende te 9250 WAASMUNSTER,
Nijverheidslaan 11.

tussenkommende partij :

de stad PEER,
die woonplaats kiest bij
advocaten M. BOES en W. MERTENS,
kantoor houdende te 3580 BERINGEN,
Scheigoorstraat 5.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de v.z.w. WERKGROEP ISIS op 12 juli 1996 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van “de beslissing d.d. 10/5/1996 van de gemachtigde ambtenaar (...) - waarbij de gemachtigde ambtenaar betreffende de aanvraag tot bouwvergunning van de stad Peer voor de aanleg van een Finse piste met openbare verlichting op het perceel te Peer, sectie C nr. 295f, beslist heeft dat de werken niet vergunningsplichtig zijn overeenkomstig het K.B. van 25/3/1981 tot bepaling, voor het Vlaamse Gewest, van de op het openbaar domein uit te voeren werken of te verrichten handelingen waarvoor, wegens hun geringe omvang, geen bouwvergunning vereist is en waarbij wordt gesteld dat de oorspronkelijk(e) aanvraag tot bouwvergunning van 12/7/1995 als ingetrokken wordt beschouwd en waarbij wordt gesteld dat het aangewezen is om voor de verlichting milieuvriendelijke materialen te gebruiken”;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst, op 22 januari 1997 ingediend door de stad PEER;

Gelet op de beschikking van 4 februari 1997 die de tussenkomst van de stad PEER toelaat;

Gezien de memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur T. DE WAELE;

Gelet op de beschikking van 2 juli 2001 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekende partij;

Gelet op de beschikking van 4 oktober 2007 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 26 oktober 2007;

Gehoord het verslag van staatsraad J. BOVIN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat I. TRAEST, die loco advocaat V. ENGELLEN verschijnt voor de verzoekende partij en van advocaat A. BEELLEN, die loco advocaten M. BOES en W. MERTENS verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur T. DE WAELE;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

OVERWEEGT WAT VOLGT:

1. De rechtspleging

De verzoekende partij repliceert met een op 2 juni 1998 ter post aangetekend verzonden tweede “memorie van wederantwoord” op de memorie van de tussenkomende partij. Een dergelijke memorie is niet voorzien in het procedurereglement. Zij wordt om deze reden uit de debatten geweerd.

2. De feiten

2.1. Op 12 juli 1995 dient het stadsbestuur van de stad Peer bij de gemachtigde ambtenaar een aanvraag in tot het verkrijgen van de bouwvergunning voor “het aanleggen van een Finse piste met openbare verlichting” gelegen op een perceel langs de Deusterstraat te Peer, kadastraal bekend sectie C, nr. 295/f.

Het parcours heeft, in een onregelmatig verloop, een lengte van ongeveer 1 kilometer en wordt gevormd door een 2 tot 2,50 meter breed pad waarlangs een 35 tot 40 tal verlichtingspalen met een hoogte van ongeveer 3 meter worden geplaatst.

2.2. Het betrokken perceel is volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan Neerpelt-Bree, vastgesteld bij koninklijk besluit van 22 maart 1978, in bosgebied gelegen.

2.3. Bij het bestreden besluit van 10 mei 1996 deelt de gemachtigde ambtenaar aan de stad Peer mee dat de betrokken werken “gelet op de besprekingen van 01 maart 1996 en gelet op de bepalingen van het koninklijk besluit van 25 maart 1981 tot bepaling, voor het Vlaamse Gewest, van de op het openbaar domein uit te voeren werken of te verrichten handelingen waarvoor, wegens hun geringe omvang, geen bouwvergunning is vereist (...), niet vergunningsplichtig zijn”.

3. Ontvankelijkheid

3.1. Standpunt van de partijen

3.1.1. De verwerende partij stelt in haar memorie van antwoord onder meer dat de verzoekende partij niet doet blijken van het vereiste belang en licht dit toe als volgt :

“* Blijkens artikel 3 van haar statuten heeft de verzoekende partij onder meer als doel ‘(...) 2. de natuurlijke omgeving en het leefmilieu, zelfs onbeperkt voor plaats en tijd, en met inbegrip van water en lucht, te verdedigen, in stand te houden en te propageren.(...)’

De verzoekende partij doet evenwel niet blijken van het rechtens vereiste belang bij huidige procedure aangezien ze niet aannemelijk maakt dat de aanleg van een looppiste in open lucht in het bosgebied van de gemeente Peer, hetwelk direct grenst aan de sportzone aan de de Deusterstraat, de natuurlijke omgeving en het leefmilieu van de mens zou aantasten.

De verzoekende partij toont evenmin aan dat de ondergeschikte recreatieve functie van een looppiste niet bestaanbaar zou zijn met de overige functies van

het bos waarin deze piste is aangelegd, te weten onder meer de economische, wetenschappelijke en ecologische functies.

Dit is des te meer waar aangezien een openbaar bos toegankelijk is voor het publiek en het als zodanig ook een recreatieve, sociale en educatieve functie te vervullen heeft.

* Uit de gewijzigde statuten van de vereniging, zoals gepubliceerd in de Bijlage van het Belgisch Staatsblad van 14 september 1995, blijkt dat de vereniging haar activiteiten uitoefent in de gemeenten van het gewestplan Neerpelt-Bree, te weten Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Lommel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt, Overpelt en Peer.

De verzoekende partij beoogt derhalve een werking op een vrij uitgebreid territorium. Dit territorium beslaat negen gemeenten terwijl de bestreden beslissing een piste van amper 1 kilometer lengte bestrijkt op het grondgebied van één gemeente, namelijk de gemeente Peer.

De Finse piste kan derhalve hooguit een probleem vormen van uiterst beperkte lokale aard en kan duidelijk geen voorwerp uitmaken van een beroep van verzoekster wiens werkingsterrein territoriaal het ganse grondgebied beslaat waarop het gewestplan Neerpelt-Bree van toepassing is.

Dit is des te meer waar aangezien de beweerde nefaste gevolgen van het bestaan van de looppiste zich beperken tot 1 kilometer op het grondgebied van de gemeente Peer en deze gevolgen zich niet verder kunnen uitstrekken.

De verwerende partij ziet niet in hoe de inrichting van een looppiste te Peer milieuverstorende effecten zou kunnen teweegbrengen op de andere gemeenten welke door het gewestplan Neerpelt-Bree worden overkoepeld en welke in feite het actieterrein uitmaken van verzoekster.

Verzoekster doet dan ook geenszins blijken van het rechtens vereiste specifieke belang bij de vordering tot vernietiging van de bestreden beslissing”.

3.1.2. De verzoekende partij repliceert in haar memorie van wederantwoord wat volgt :

“A. De Finse piste waarvan sprake is gelegen in de gemeente Peer, 1ste afdeling, sectie C, 295 f en volgens het gewestplan Neerpelt-Bree is het omgeven door een landschappelijk waardevol gebied ‘Deust’ genaamd. Het is zelf een bosgebied te weten een gemengd loofbos van 6ha 08a en bestaat uit zomereik en dennen.

Blijkens haar statuten zoals gepubliceerd in het BSB. van 14/9/95 heeft verzoekster tot doel de natuurlijke omgeving en het leefmilieu te verdedigen, in stand te houden en te propageren in de gemeenten van het gewestplan Neerpelt-Bree waaronder Peer.

Overeenkomstig de statuten behoort alzo zeker tot de doelstelling van konkludente het beschermen van landschappelijk waardevolle gebieden gelegen binnen het gewestplan Neerpelt-Bree en zeker ook de bescherming van de bosgebieden. Bescherming van natuurlijke omgeving en leefmilieu houdt immers zeker in de bescherming van gebieden die voor het leefmilieu van bijzonder belang zijn en die de natuurlijke omgeving grotendeels uitmaken zoals bossen en landschappelijk waardevolle gebieden.

Uit de omschrijving van de doelstelling van verzoekster kan in feite worden afgeleid dat de gebieden die door de overheid zelf worden aangeduid als zijnde van bijzondere waarde voor het natuurlijke milieu tot het actieterrein van verzoekster behoren voor zover ze gelegen zijn binnen het gewestplan Neerpelt-Bree.

Hierbij dient mede in overweging te worden genomen dat het te vrijwaren gebied gelegen is in de gemeente van de zetel van verzoekster zelf en dat

minstens acht leden volgens de ledenlijst van verzoekster woonachtig zijn in deze gemeente. Tevens woont het lid Alfons Vandyck slechts op ongeveer 1 km. in vogelvlucht verwijderd van het landschappelijk waardevol gebied 'Deust' nl. in de Vrijheidslaan 53.

B. De aanleg van een Finse piste met bijbehorende verlichting heeft in ieder geval invloed op de natuurlijke omgeving van het bosgebied waarbinnen het gelegen is en het landschappelijk waardevol gebied 'Deust'.

Vooreerst dient te worden vastgesteld dat de organisatie van actieve recreatie via een hiertoe aangelegde looppiste een veel grotere menselijke aanwezigheid veroorzaakt in de bosomgeving dan bij gebrek aan de aanleg van zulke piste. Tevens dienen werken uitgevoerd die in feite geheel vreemd zijn aan een normale bosomgeving zoals verwijderen van planten en bomen over een breedte van minstens 2,5 m. breed en 1 km. lang met dien verstande dat bij het vrijmaken van een vrije loopruimte van 2,5 meter breed de begroeiing over een grotere breedte moet worden 'aangepast' zijnde verwijderd (boomkappingen over een oppervlakte van 25a zoals vermeld in het verzoekschrift tot annulatie worden in de memorie van verweerster niet bestreden) of gesnoeid.

Tevens veronderstelt een looppiste de aanleg van een gedraineerde en licht verharde ondergrond bestaande uit grind zoals wordt toegegeven door verweerster in haar memorie van antwoord blz.5, tweede middel, a - teneinde een goede afwatering van de piste zelf te bekomen; hierop worden dan houtschilfers aangebracht.

Verder dienen elektrische leidingen aangelegd in de grond en dienen verlichtingspalen voorzien. De verlichting van naar omhoog schijnende lampen brengt licht in het bos waardoor de normale cyclus dag-nacht wordt doorbroken hetgeen zeker zijn invloed zal hebben op het natuurlijke dierenbestand in de omgeving.

Illustreerend is het uittreksel van de notulen van de gemeenteraad van Peer van 15/11/1993 waarbij de werken worden geraamd op het niet onaanzienlijk bedrag van 300.000 F. (...)

Blijkens het plan van landmeter (...) van 16/6/1995 opgesteld voor de oorspronkelijke bouwaanvraag (...) is de strook van de looppiste zelf en de bedrading rondom plaatselijk nog breder dan 2,5 meter.

Dergelijke werken betekenen een aantasting van de gewone natuurlijke omgeving binnen het bos nu enerzijds het gebruik wordt gewijzigd en anderzijds graafwerken moeten worden uitgevoerd en gebiedsvreemde materialen moeten worden aangebracht.

Rekening houdend met de invloed van dergelijke activiteiten binnen een door het gewestplan voorziene natuurlijke omgeving heeft verzoekster overeenkomstig haar statuten er alle belang bij het verzoek tot annulatie in te dienen".

3.1.3. De verzoekende partij repliceert in haar laatste memorie nog wat volgt :

"Vertoogster brengt bijkomend de gehele ledenlijst bij waaruit blijkt dat er inderdaad 23 actieve leden zijn doch verder 541 andere leden waarvan er 30 personen in Peer wonen.(...). Inderdaad woont één lid het dichtst bij het betrokken bos en het aangrenzende gebied Deust op 1 km afstand.(...) .

Verder houdt de Auditeur voor dat de doelomschrijving van vertoogster als VZW dermate ruim zou zijn dat het zou samen vallen met het algemeen belang.

Nochtans is het aktieterrein van vertoogster beperkt tot de 9 gemeenten welke ressorteren onder het gewestplan Neerpelt - Bree.

Deze beperking is zeer specifiek. Daarenboven toont vertoogster voldoende aan dat haar leden gesitueerd kunnen worden in al de gemeenten welke in haar doelstelling worden omschreven.

De bestreden beslissing ressorteert gevolgen in de gemeente Peer welke duidelijk opgenomen is de regionale doelomschrijving van vertoogster.

Ook is de doelstelling beperkt tot de instandhouding van de natuurlijke omgeving en het leefmilieu in deze regio.

Het feit dat een groot gedeelte van de bevolking een belang als behartenswaardig beschouwt wil niet zeggen dat dit belang samen valt met het algemeen belang(...).

De Raad van State aanvaardt overigens dat verenigingen kunnen optreden ter bescherming van ideële collectieve belangen (...)

Inderdaad mag het belang van een vereniging niet verengd worden tot het de schending van subjektieve rechten welke wordt beoordeeld voor de gewone rechtbanken.

In casu is de zorg voor het leefmilieu een voldoende beperking van de doelstelling opdat ze niet zou samen vallen met het algemeen belang. Deze zorg staat o.a. in concurrentie met economische belangen welke duidelijk hiervan te onderscheiden zijn. Als algemeen belang kan eerder worden omschreven de afweging die de maatschappij maakt in de verhouding tussen de diverse bestaande belangen in de maatschappij.

Het belang van het leefmilieu is een specifiek belang dat duidelijk niet moet samen vallen met het algemeen belang en er vaak noodzakelijk van onderscheiden zal zijn.

De Auditeur houdt verder voor dat de bestreden beslissing geen even algemene draagwijdte heeft als de in de statuten vastgelegde doelstelling en geen konkrete gegevens worden bijgebracht omtrent de ekologische waarde van het betreffende bos.

Zoals hoger omschreven is het behoud van het leefmilieu een specifiek belang. Het bestaan en behoudt van bossen maakt hiervan noodzakelijk onderdeel uit vermits het behoudt van bossen een essentieel onderdeel uitmaakt in het nastreven van het milieubelang. Ekologisch gezien hebben bossen inderdaad een belangrijke waarde die in feite niet omstreden is.

In casu wordt door de bestreden beslissing 25are bos opgeofferd in een gebied van 6ha 08a. Niet enkel de bomen worden verwijderd doch ook de onderstaande begroeiing wordt integraal verwijderd en de bosgrond uitgegraven. Er wordt verharde ondergrond aangelegd. Tevens wordt verlichting aangebracht terwijl een bos tijdens de nacht noodzakelijk donker is en het leven in het bos door het natuurlijk verloop van dag en nacht wordt geregeld.

De omgeving binnen het bos wordt dan ook noodzakelijk gewijzigd zodat de normale natuurlijke omgeving ter plaatse wordt aangetast qua beplanting en het leven van ter plaatse levende dieren.

Gezien de ingrijpende handelingen die de aanleg van de piste vereisen, kan worden gekonkludeerd dat de ekologische waarde van het bos als dusdanig in ieder geval wordt aangetast”.

3.2. Onderzoek van de opgeworpen exceptie

3.2.1. De verenigingen zonder winstoogmerk kunnen krachtens de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, in rechte

optreden ter verdediging van het doel of de doeleinden waarvoor zij zijn opgericht. Voor de Raad van State kunnen diezelfde milieuverenigingen in rechte optreden op voorwaarde dat zij de rechtspersoonlijkheid bezitten en mits te voldoen aan de voorwaarden die gelden voor alle andere fysieke en rechtspersonen, te weten doen blijken van een persoonlijk, rechtstreeks, actueel en geoorloofd belang alsmede van de vereiste hoedanigheid. Een vereniging getuigt van de vereiste hoedanigheid wanneer de ingestelde vordering kan worden ingepast in het doel dat zij zich heeft gesteld, dit doel niet samenvalt met de behartiging van het algemeen belang zelf en evenmin samenvalt met het persoonlijk belang van de leden van de vereniging.

3.2.2. Luidens artikel 3 van de statuten, zoals deze golden op het ogenblik van het instellen van het beroep, heeft de v.z.w. WERKGROEP ISIS als doel wat volgt :

“Art. 3. Deze vereniging heeft voor doel :

1. De algemene belangen behartigen en verdedigen in de gebieden waar de verschillende aangesloten groepen, zoals bedoeld in artikel eenentwintig, werkzaam zijn of zullen zijn;

2. De natuurlijke omgeving en het leefmilieu, zelfs onbeperkt voor plaats en tijd, en met inbegrip van water en lucht, te verdedigen, in stand te houden en te propageren. Ze te bevorderen en verbeteren door gebruik van alle mogelijke wettige middelen, in de meest ruime zin.

De vereniging oefent haar activiteiten uit in de gemeenten van het gewestplan Neerpelt-Bree t.w. Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Lommel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt, Overpelt en Peer;

Deze vereniging zal haar activiteiten kunnen ontplooiën over die wetenschappelijke disciplines welke betrekking hebben op de natuurlijke omgeving. En deze activiteiten werden niet beperkt tot het plaatselijk of gemeentelijk vlak, doch kunnen bij eenvoudige beslissing door de raad van beheer verder worden uitgebreid op provinciaal of nationaal vlak.

Deze vereniging kan alle roerende en onroerende goederen bezitten, zo in volle eigendom als in vruchtgebruik, welke tot de verwezenlijking van het maatschappelijk doel nodig zijn”.

3.2.3. Uit de statuten van de verzoekende partij blijkt dat haar maatschappelijk doel bestaat uit “het behartigen en verdedigen in de gebieden waar de verschillende aangesloten groepen, zoals bedoeld in artikel eenentwintig, werkzaam zijn of zullen zijn” en “de natuurlijke omgeving en het leefmilieu, zelfs onbeperkt voor plaats en tijd, en met inbegrip van water en lucht, te verdedigen, in stand te houden en te propageren” en “ze te bevorderen en verbeteren door gebruik van alle mogelijke wettige middelen, in de meest ruime zin”, en dit in de volledige regio bestreken door het gewestplan Neerpelt-Bree, te weten Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Lommel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt, Overpelt en Peer. De objectieven die de verzoekende partij nastreeft zijn derhalve zeer ruim

geformuleerd en laten haar toe om eender waar in de streek om het even welke ingreep of mogelijke ingreep in de natuurlijke omgeving of het leefmilieu te bestrijden middels gerechtelijke procedures. Wegens de absoluut algemene draagwijdte van voormelde doelstelling, die in aanmerking moet worden genomen als grondslag voor de beoordeling van het belang van de vereniging om bij de Raad van State een annulatieberoep in te dienen, staat het optreden van de vereniging voor de Raad van State gelijk met de actio popularis, indien de handeling die wordt aangevochten geen algemene draagwijdte heeft -even algemeen als die van de doelstelling waarop de vereniging zich beroept- doch een specifieke strekking heeft. De bestreden beslissing, waarin wordt gesteld dat voor de aanleg van een Finse piste geen stedenbouwkundige vergunning is vereist, heeft allermindst een even algemene of gelijkwaardige draagwijdte als de in de statuten vastgelegde doelstellingen van de vereniging. De argumentatie van de verzoekende partij in haar laatste memorie doet aan het voorgaande geen afbreuk.

De exceptie van niet-ontvankelijkheid is gegrond. Het beroep is om deze reden niet ontvankelijk.

**OM DIE REDENEN
BESLIST DE RAAD VAN STATE :**

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van de verzoekende partij.

De kosten van de tussenkomst, bepaald op 74,37 euro, komen ten laste van de tussenkomende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vijf februari 2008, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	R. STEVENS,	kamervoorzitter,
	J. BOVIN,	staatsraad,
	E. BREWAEYS,	staatsraad,
Mevr.	A. TRUYENS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. TRUYENS.

R. STEVENS.